

Nghiên c u do các nhà khoa h c Anh Qu c và Hoa K th c hi n đã ph n bác gi thuy t cho r ng ng i Nêandectan (*Homo neanderthalensis*) b tuy t ch ng b i h kém thông minh h n t tiên c a chúng ta (ng i *Homo sapiens*). Nhóm nghiên c u đã ch ng minh nh ng công c b ng đá đ u tiên mà t tiên c a chúng ta sáng ch không h hi u qu h n công c c a ng i Nêandectan.

Đ c công b trên t Human Evolution, khám phá c a h đã bóc tr n ni m tin trên sách v do các nhà kh o c h c đ ng nên trong su t h n 60 năm qua.

Nhóm nghiên c u thu c Đ i h c Exeter, Đ i h c Southern Methodist, Đ i h c bang Texas và Công ty máy tính Think đã dành 3 năm đ ch t o các đ ng c b ng đá. H đã tái t o m t s công c có tên “v y” (công c đ c s đ ng r ng rãi h n b i c ng i Nêandectan và ng i *Homo sapiens*) và “l i” (công c ít đ c s đ ng sau này đ c ng i *Homo sapiens* ti p nh n). Các nhà kh o c h c th ng đ a vào s phát tri n c a các l i b ng đá cùng v i hi u qu c a nó đ làm b ng ch ng cho trí thông minh v t tr i c a ng i *Homo sapiens*. Đ ch ng th c đi u này, nhóm nghiên c u đã phân tích đ li u đ s sánh s l ng các công c đ c s n xu t, bao nhiêu l i s c đ c t o ra, hi u qu trong vi c x lý nguyên li u s ng cùng v i th i gian công c đ c s đ ng.

Công c l i đ c ng i *Homo sapiens* t o ra l n đ u tiên trong giai đ o n l n chi m Châu Âu xu t phát t Châu Phi kho ng 40.000 năm tr c. S ki n này v n đ c coi là t n b k thu t n

Người giúp người Homo sapiens vượt trội, cuối cùng đã loại bỏ các hàng thủi Đệ Đá của họ. Thế nhưng khi nhóm nghiên cứu phân tích dữ liệu lại không tìm thấy sự khác biệt về mặt thời gian kể nào giữa tính hiệu quả của hai công cụ. Thúc đẩy, họ phát hiện ra rằng trên mặt số phôi thai của công cụ và ý thức người Neandertal đã chứng tỏ có hiệu quả hơn công cụ của người Homo sapiens.

Người Neandertal được cho là thuộc về một nhánh khác so với người Homo sapiens, họ tiến hóa ở Châu Âu vào Kỷ Băng Hà trong khi người Homo sapiens tiến hóa ở Châu Phi trước khi lan rộng đến các phần còn lại của thế giới vào khoảng 50.000 đến 40.000 năm trước. Người Neandertal được cho là tuyệt chủng vào khoảng 28.000 năm trước, điều này cho thấy ít nhất có 10.000 năm có sự tồn tại song hành và tương tác giữa hai loài người ở Châu Âu.

Rất nhiều niềm tin tồn tại lâu cho rằng người Neandertal tuyệt chủng đã bị bác bỏ trong những năm gần đây. Nghiên cứu đã chứng minh rằng người Neandertal cũng giỏi săn bắn như người Homo sapiens và không hề có bất lợi nào trong khả năng giao tiếp. Hiện nay, phát hiện mới nhất đã thêm vào các bằng chứng cho thấy người Neandertal không kém thông minh hơn tiên của chúng ta. Metin Eren – sinh viên Khoa Công nghệ thí nghiệm thuộc Đại học Exeter kiêm tác giả chính của nghiên cứu – nhận xét: “Nghiên cứu của chúng tôi phần bác bỏ những đồn thổi có tồn tại rằng người Homo sapiens tiến bộ hơn người Neandertal. Đã đến lúc các nhà khoa học cần phải nghiên cứu tìm hiểu các lý do khác nhau giải thích tại sao người Neandertal lại tuyệt chủng trong khi tiên của chúng ta thì sống sót. Nói về mặt kỹ thuật, không hề có công cụ nào ưu việt hơn công cụ nào. Khi chúng ta nghĩ về người Neandertal, chúng ta cần phải dừng ngay suy nghĩ về ‘sự kém thông minh, ‘không tiên tiến’ hay bất cứ điều gì khác để suy ra cái khác biệt với người Homo sapiens”.

Hiện đã xác định được công cụ của họ không mang lại hiệu quả kỹ thuật nào, vậy tại sao người Homo sapiens lại sở hữu công cụ này trong khoảng thời gian xâm chiếm Châu Âu? Các nhà nghiên cứu cho rằng lý do có sự chuyển đổi có thể mang tính văn hóa hoặc hình thái. Eren giải thích: “Xâm chiếm mặt đất của không phải là chuyển đổi dần. Việc xâm chiếm đất đai trong Kỷ Băng Hà thậm chí còn khó khăn hơn. Do đó đối với người Homo sapiens cần thời gian xâm chiếm Châu Âu vào Kỷ Băng Hà, công cụ dùng chung trông hào nhoáng lúc đó giữ vai trò như một động lực keo dính xã hội giúp gắn kết các mạng lưới xã hội liên họ với nhau. Trong suốt thời gian khó khăn, cần kỹ thuật nguần tài nguyên, các mạng lưới xã hội liên họ đã đóng vai trò như một ‘hợp đồng bảo vệ hiểm sợ sống’, đảm bảo công việc trao đổi giữa các thành viên trong cùng một nhóm”.

Đại học Exeter là đại học duy nhất trên thế giới có khóa học Khoa học thí nghiệm. Dòng khoa học này tập trung vào tìm hiểu bằng chứng con người sống trong quá khứ như thế nào bằng

cách tái tạo hoạt động cũng như kỹ thuật chế tạo. Eren cho biết: “Dành 3 năm trong phòng thí nghiệm tìm hiểu cách thức chế tạo các công cụ đã giúp chúng tôi tái tạo chính xác các công cụ để có được phát hiện của mình”. Nghiên cứu được thực hiện bởi các nhà khoa học thuộc gia Hoa Kỳ và Đại học Exeter tại Anh.

Metin I. Eren, Aaron Greenspan, C. Garth Sampson. Are Upper Paleolithic blade cores more productive than Middle Paleolithic discoidal cores? A replication experiment. *The Human Evolution*, công bố trực tuyến ngày 26 tháng 8, 2008

(Theo khoa học.com)